

Tarsus Kent Merkezinde Yaya Olarak Turistik Kaynaklara Ulaşılabilirlik: Zaman ve Mesafe Optimizasyonu ile Rota Analizi (Pedestrian Accessibility to Tourist Resources in Tarsus City Center: Route Analysis with Time and Distance Optimization)

* Aslı DENİZ ADIGÜZEL^a, Özlem SERTKAYA DOĞAN^b

^a Istanbul University, Institute of Social Sciences, Department of Geography, Istanbul/Türkiye

^b Istanbul University, Faculty of Arts, Department of Geography, Istanbul/Türkiye

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 25.09.2024

Kabul Tarihi: 24.12.2024

Anahtar Kelimeler

Tarsus

Coğrafi Bilgi Sistemleri

Ağ analizi

Turizm rotası

Öz

Kentler toplumsal yaşamın gerekli kıldığı barınma, yeme-içme, çalışma, kültürel etkileşim ve alışveriş gibi yaşamsal faaliyetlerin yanı sıra boş zamanların değerlendirildiği, eğlenme, dinlenme, gezip görme gibi turistik ve rekreatif faaliyetlerin de merkezidir. İçinde barındırdığı kültürel ve doğal turistik kaynaklar ve düzenlenen çeşitli etkinlikler bireyler tarafından oldukça ilgi görmektedir ve turizm faaliyetleri açısından değerlendirilmektedir. Kent merkezlerinde ulaşım olanaklarının daha kolay olması, çok sayıda turistlerin istek ve ihtiyaçlarına yönelik (konaklama, yeme-içme, alışveriş vb.) alternatiflerin bulunması ve güvenlik açısından elverişli koşullara sahip olması turistik tercihlerde öncelik kazandırmaktadır. Tarsus, sahip olduğu doğal ve kültürel kaynaklar ile kentsel formundaki gelişim ve önemli ana yol güzergâhı üzerinde yer alması nedeniyle turizm açısından değer taşıyan ilçelerden biridir. Bu bağlamda çalışma, Mersin ilinin Tarsus ilçe merkezinden bir başlangıç noktası oluşturarak yürüte mesafesindeki turizm destinasyonları tespit edilerek turizm rotaları yapmayı amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında, Tarsus'taki turistik merkezlere yönelik süre ve mesafe analizleri yapılmış ve Tripadvisor'da en çok beğeni alan merkezler temel alınarak bir rota önerisi sunulmuştur.

Keywords

Tarsus

Geographic Information Systems

Network analysis

Tourism route

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

Abstract

Cities are vibrant hubs for a range of essential activities, including housing, dining, working, cultural interactions, and shopping. They also serve as centers for leisure and recreational pursuits such as sightseeing, entertainment, and relaxation. Urban centers attract significant interest due to their cultural and natural tourist resources, as well as organized events, making them pivotal for tourism activities. Their appeal is further enhanced by convenient transportation networks, a wide array of options catering to tourists' needs (e.g., accommodation, dining, shopping), and generally favorable safety conditions. Tarsus, a district of Mersin, emerges as a notable tourism destination due to its rich natural and cultural heritage, urban development, and strategic location along a major highway. This study aims to design optimized tourism routes by identifying tourist destinations within walking distance from Tarsus's central district. Duration and distance analyses were conducted for major attractions in the area, with route recommendations developed based on the most popular locations listed on Tripadvisor.

* Sorumlu Yazar

E-posta: adeniz4250@gmail.com (A. Deniz Adıgüzel)

DOI: 10.21325/jotags.2024.1504

GİRİŞ

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün turizm terimleri sözlüğüne göre turizm; “bireylerin kişisel veya profesyonel amaçlarla ikamet ettikleri yerlerin dışındaki bölgelere gerçekleştirdikleri hareketliğin sosyal, kültürel ve ekonomik bir olgu” olarak tanımlanmaktadır (UNWTO, 2024). Özellikle 20. yüzyılın ortalarından itibaren ilerlemeler kaydetmiş ve günümüzde dünya genelinde ekonomik anlamda önde gelen rekabetçi sektörlerden biri haline gelmiştir (Cárdenas-Garcí, Brida & Segarra, 2024). Çünkü turizm turistik ürün ve hizmetlerin tüketimi ile doğrudan, turistik ürünlerin arzı için diğer hizmetlerle bağlantısı ile dolaylı olarak ve sektör çalışanlarının tüketimi ile de uyarılmış etkilerle, genel ekonomik yapıyı yakından etkilemektedir (Romão, 2018 s. 15). Dolayısıyla turizm, tüketici davranışlarından tedarik zincirine, yerel toplulukların kalkınmasından uluslararası ticari dengelere kadar topyekûn yönetilmesi gereken karmaşık bir sistemdir (Leiper, 1990; akt. Page, 2006). Bu durumda turizm sektörü bireylerin ihtiyaç ve beklentilerine odaklanan, müşteri memnuniyetini ve kalite standartlarını gözeten, ekonomik kazancın yanı sıra kültürel ve sosyal etkileşimi de beraberinde getiren bir hizmet pazarıdır. Artan talepler sektörde turizm faaliyetlerinin çeşitlenmesine ve seyahat olanaklarında bir takım gelişmelere neden olmuş, bu durum bireylerin kişiselleştirilmiş, keyifli ve konforlu bir deneyim yaşamalarını sağlayacak turizm faaliyetlerine odaklanmalarını beraberinde getirmiştir. Nitekim zaman ve mekân tüketiminin kontrol edilmesi, turist davranışlarının etkin yönetimi, turist memnuniyetinin artırılması ve kaynakların sürdürülebilir bir şekilde korunmasını sağlayan yaklaşımlar arasında rotalar ön plana çıkmıştır. Rotalar, tamamlayıcılık ve bütünleşme konsepti ile belirlenen bir tema çerçevesinde belirli bir güzergâhı ve güzergâh üzerindeki hizmetleri kapsayan bir turizm akışı olarak mekânla bağlantılıdır ve turizmde ulaştırmanın coğrafi boyutunu vurgulamaktadır (Alkan, 2018 s. 1017). Bu yaklaşım hem bireysel hem de toplumsal düzeyde sürecin etkinliğini optimize etmeyi ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmayı amaçlamaktadır. Geliştirilen her türlü turizm faaliyeti mekânın kullanımı ile yakından ilişkilidir ve faaliyetten maksimum düzeyde verim elde edebilecek uygulamaların gerekliliği kaçınılmazdır. Bu doğrultuda tasarlanan rotalar boyunca kaynakların değerlendirilerek turistik ürün çeşitliliğinin artırılması, ziyaretçilerin bölgede kalış sürelerinin uzatılması, bölgedeki turizm faaliyetlerinin dört mevsime yayılması, az bilinen turizm noktalarının canlılığının sağlanması rota planlamalarının nihai hedefidir (Güngör, 2022 s. 1785). Özellikle teknoloji tabanlı tasarlanan rotaların zaman ve mekân yönetimi süreçlerinde kolay ve doğru bilgi sağlayıcı görsel temsili haritalar oluşturmaktadır. Çağımızın mekânsal teknolojilerinden biri olan coğrafi bilgi sistemleri, ziyaretçi yoğunluğunun, hareketliliğinin, hizmetlerin dağılımının analiz edilmesi ve kaynakların yönetilmesini sağlamanın yanı sıra anlık bilgi üretimi ve açık erişim özelliği ile modern turizmin altyapısını oluşturmaktadır. CBS tabanlı oluşturulan turizm rotaları, ziyaretçilerin seyahat öncesi destinasyonları görsel olarak inceleyip, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda alternatif seçeneklere ulaşmayı sağlayarak konforlu bir turizm deneyimi gerçekleştirmelerine zemin hazırlamaktadır (Kervankıran & Çuhadar, 2014 s. 587). Öte yandan düşük ulaşım maliyeti, kısa seyahat mesafesi ve erişilebilirlik ziyaretçilerin seyahat motivasyonlarını ve gidecekleri destinasyonlarla ilgili karar alma süreçlerini önemli ölçüde etkilemektedir (Osei, 2022). Bölgedeki turistik merkezlerin çeşitliliği, yoğunluğu ve birbirlerine olan yakınlığı da destinasyonun çekiciliğini artıran nedenlerdendir. Kısa sürede birçok turizm merkezinin keşfedilmesi turistlere zengin bir deneyim sunarken belirli dönemlerde destinasyonu yoğun turist trafiğine maruz bırakmaktadır ve bu noktada turizm faaliyetinin etkin bir şekilde yönetilmesini sağlayıcı rota planlamalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı zamanda modern yaşamın hızlı temposu nedeniyle bireyler kısa süreli ancak tatmin edici tatil planlaması yapma eğilimindedir. Özellikle çok destinasyonlu

kent merkezleri rekreatif faaliyetler ve günü birlik turlar açısından oldukça elverişlidir. Bazı kentler, önemli geçiş güzergâhları üzerinde bulunur ve bireyler tarafından tercih edilen önemli destinasyon noktaları haline gelerek turizm açısından değer kazanmaktadırlar. Bu bağlamda, özellikle kentin çekirdek bölgesi, geçiş güzergâhı üzerinde bulunan veya kent meydanına yakın turistik merkezler ziyaretçiler tarafından en çok tercih edilen noktalardır. Ayrıca, kent merkezlerinde yürüyerek gerçekleştirilen turizm faaliyetleri, araçla yapılanlara oranla daha elverişlidir. Turistlerin sınırlı zaman dilimine sahip olması nedeniyle faaliyet alanlarının sınırlı ölçüde olması ve kentsel alan hakkında sınırlı bilgiye sahip olmaları, destinasyonları yürüyerek deneyimleme eğilimi sergilemelerine ve kent merkezlerinin başlı başına cazibe unsuru haline gelmesine neden olmaktadır (Ram & Hall, 2018 s. 282). Dolayısıyla bu destinasyonların sistematik bir şekilde sunulması ve turistlere bilgi sağlanmasında en etkili platform CBS tabanlı rotalardır. Turizm çalışmalarında CBS çoğunlukla mesafe ve zaman açısından seyahat maliyetini değerlendirmek amacıyla kullanılmaktadır (Bulai & Ursu, 2012). CBS mekânsal analizlerinden olan ağ analizi en kısa ve en rahat güzergâhı belirleyerek turistlerin konaklama, yeme-içme ve cazibe noktalarına en uygun planlamayı yapmalarına yardımcı olur (Prameshwori, Wangshimenla, Surjit & Ramananda, 2021 s. 234; Cetin, Elmastas, Adiguzel, Siyavus & Kocan, 2024 s. 1929).

Bu bağlamda çalışmanın amacı Mersin'in Tarsus ilçe merkezinde bulunan turistik noktalara yaya olarak ne kadar sürede ve mesafede ulaşılabilirliğini belirlemek, ayrıca zaman ve maliyet açısından en ekonomik yürüyüş rotasını tasarlamaktır. Çalışmada Tarsus kent meydanı başlangıç noktası kabul edilerek çevreye doğru turistik merkezlere süre ve mesafe analizi yapılmıştır. Aynı zamanda Tripadvisor sitesinde Tarsus için en çok beğeni ve yorum alan merkezler sıralanarak sistematik bir deneyim sunabilecek rota önerisinde bulunulmuştur. Çalışmanın Tarsus ilçesinin kent turizmi açısından cazibesini artıracakları öngörülmektedir. Merkeze gelen bireylerin keşif için zaman kaybını önleyerek hızlı karar vermelerini sağlayacak ve gezebilecekleri yerler hakkında zaman ve mesafe açısından bilgi edinmede kolaylık sunacaktır. Ek olarak sonraki yapılacak olan rota çalışmalarına da katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışma Alanı

Çalışma alanını oluşturan Tarsus, Mersin ilinin doğusunda yer alan en büyük ilçesidir. İlçe doğudan Adana'nın Seyhan, Pozantı, Karaisalı ilçeleri, batıdan Mersin'in Akdeniz, Toroslar, Çamlıyayla ilçeleri, kuzeybatıdan Niğde'nin Ulukışla ilçesi ili ile çevrelenmektedir (Şekil 1). Güneyde Akdeniz ile sınırlanmış olan ilçe Doğu Akdeniz havzasının büyük bir kısmını oluşturmaktadır ve Mersin ilinin en büyük akarsularından biri olan Belen Çayı ve kolları ile su kaynağı ihtiyacını karşılamaktadır. 36°54' Kuzey enlemleri, 34° 53' Doğu boylamları arasında bulunan ilçenin yüzölçümü 2240 km²'dir. Kuzeyde Batı Toroslar ile İç Anadolu'dan ayrılan ilçenin, kıyı kesiminde Akdeniz iklimi, kuzeye gidildikçe karasal iklim özelliği hâkimdir. İlçe Çukurova'nın batısında, İç Anadolu'yu kısa sürede Akdeniz'e ulaştıran yol güzergâhında ve Tarsus çayı kenarında konumlanmıştır. Ortadoğu'dan Anadolu'ya bağlanan ve Akdeniz'e açılan ulaşım koridoru üzerinde yer alması birçok medeniyetin uğrak noktası olmasına neden olmuştur, özellikle Akdeniz ile Türk-İslam yerleşim tarihinin birlikte şekillendiği ve korunması gerekli olan çeşitli kültürel miras unsurları ile öne çıkmaktadır (Öcal, 2012 s. 344). Ek olarak, kentte inanç turizmine kaynaklık edebilecek Müslümanlık, Yahudilik ve Hristiyanlık dinlerini temsil eden inanç merkezleri, farklı kültür ve dinlerin buluşma noktası olarak ziyaretçilere özel manevi bir deneyim fırsatı sunmaktadır (Çiçek & Pala, 2017 s. 43). Sonuç olarak sahip olduğu doğal ve kültürel zenginliği ile Tarsus, turizm açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Ancak

günümüzde ziyaretçiler yerel değerleri deneyimlerken daha verimli vakit geçirebilmek adına beklentilerinin kaliteli ve kapsamlı bir hizmet eşliğinde karşılanmasını talep etmektedirler (Cojocariu, 2015 s. 960). Bu bağlamda, şehrin mevcut turizm potansiyelini değerlendirerek, bu potansiyelden maksimum düzeyde verim elde etmek, yerel kalkınmayı sürdürülebilir kılmak ve bölgenin sahip olduğu değerleri koruyarak gelecek nesillere aktarmak amacıyla en uygun destinasyon rotalarının belirlenip planlanması ve haritalandırılması, kent turizmi açısından avantaj sağlayacaktır.

Şekil 1. Çalışma alanı lokasyon haritası

Materyal ve Metot

Bu çalışma, Mersin ilinin Tarsus ilçe merkezinden başlayarak Tarsus içerisinde yürüme mesafesindeki günlük ziyaret edilebilecek turizm çekicilikleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada Coğrafi Bilgi Sistemleri programlarından ArcGIS Pro 3.3.0. yazılımı kullanılmıştır.

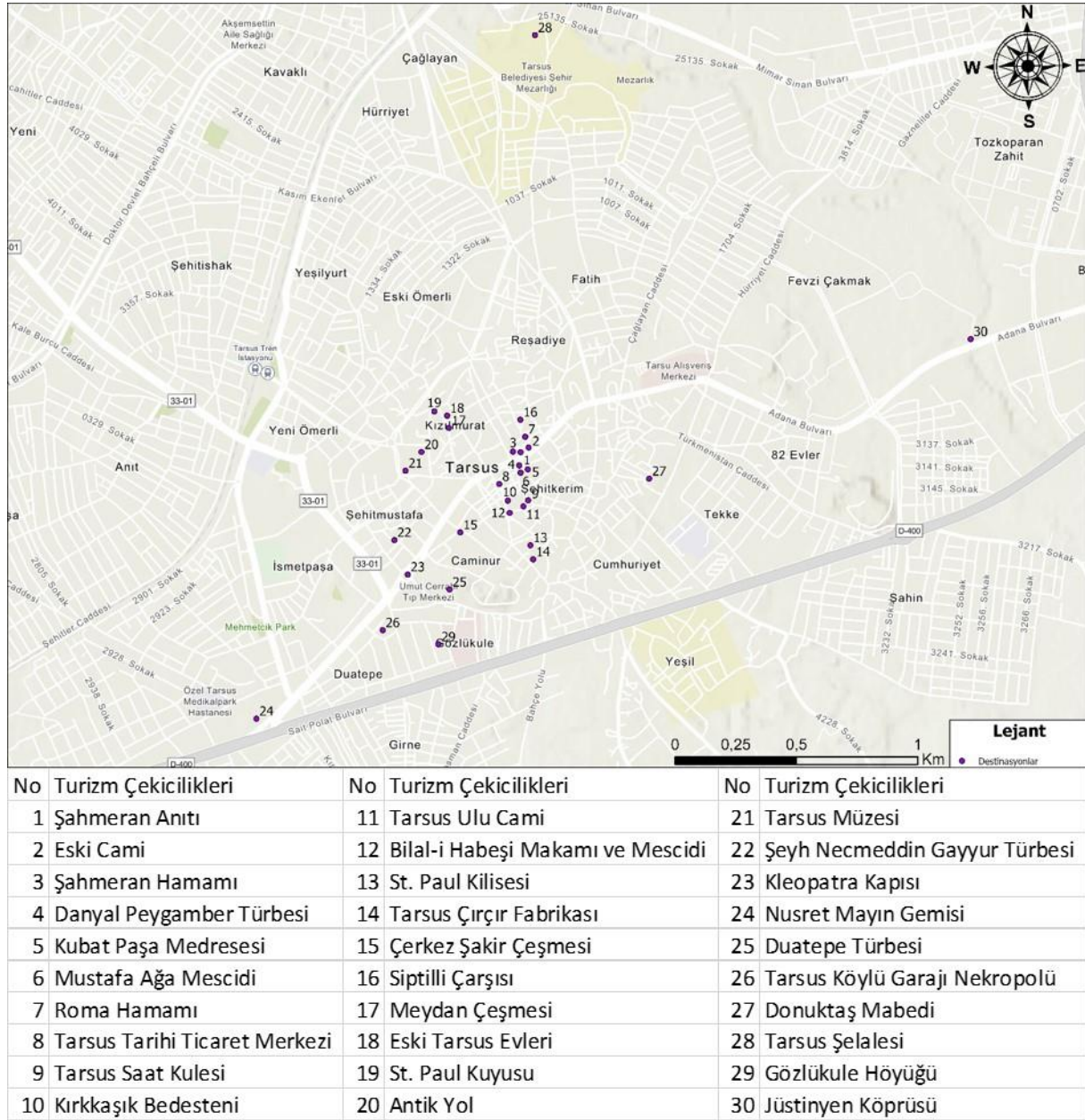
Tarsus ilçe merkezi içerisinde yer alan turizm çekicilikleri belirlenmiş ve bu turizm çekiciliklerinin koordinatları GPS cihazı ile elde edilerek ArcGIS Pro 3.3.0. ortamına aktarılmıştır. Daha sonra veriler Network (Ağ) analizlerinden Service Area (Hizmet alanı), Closest Facility (En yakın tesis) ve OD Cost Matrix Analysis (Kaynak-Hedef Maliyet Matrisi) analizleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Hizmet alanı analizi ile günlük turistik geziler için başlangıç noktasından çevre noktalara mesafe ve süre analizleri yapılmasına imkân sağlanmaktadır (Kaya, 2023 s. 228). Yapılan analizler sonucunda Tarsus ilçesinde mesafe olarak 500 m, 1000 m, 2000 m ve 3000 m, süre olarak da 10 dk, 20 dk, 30 dk ve 45 dk içerisinde gezilebilecek turistik çekicilikler tespit edilmiş ve bu mesafe ile sürelerin kapsadığı alanda yer alan mekânlar belirlenmiştir.

Ağ analizlerinden olan diğer bir analiz de OD Cost Matrix Analysis (Kaynak-Hedef Maliyet Matrisi analizi)'dir. Bu analiz, belirli kaynak noktalarından (O, Origin) belirli hedef noktalara (D, Destination) olan en kısa mesafeyi veya en kısa süreyi (yani maliyeti) hesaplar ve bu verileri bir matris şeklinde sunmaktadır. Bu analiz ile Tarsus ilçe merkezinden gününbirlik gezilebilecek yerlerin başlangıç noktasından diğer her bir turistik çekiciliklere olan mesafesi ve süresi tek tek hesaplanmıştır. Ziyaretçi deneyimini iyileştirmek ve turistik aktiviteleri optimize etmek için etkili bir yöntemdir. Sonuç olarak Tarsus ilçe merkezinden gününbirlik yürüme süresi ve mesafesi olarak 30 adet farklı turizm çekiciliğine ulaşılabilir olduğu gözlemlenmiştir. Bu sebeple çalışmada söz konusu 30 farklı turizm destinasyonu ele alınmıştır.

Bu analizlere ek olarak çalışmada, Tarsus ilçesinde ziyaretçilerin en çok tercih ettiği yerler, tripadvisor.com sitesindeki kullanıcı yorumları dikkate alınarak değerlendirilmiş ve 16 gezilecek yer tespit edilmiştir. TripAdvisor gibi dijital platformlar, turistik destinasyonların popülerliğinin belirlenmesi ve ziyaretçi deneyimlerinin analiz edilmesinde önemli bir kaynaktır (Adıgüzel & Sadıkoğlu, 2023). Bu tür platformlardan elde edilen veriler, turizm planlama ve yönetim süreçlerinde karar vermede etkili olabilir. Bu nedenle çalışmada destinasyonlar belirlenirken Tripadvisor kullanıcı yorumları ve puanlamaları da göz önünde bulundurulmuştur (Vural, 2024 s. 1901). Çalışmada, Tripadvisor sitesinden elde edilen verilerin halka açık bir platformdan sağlanması ve yorum yapan kullanıcıların kimlik bilgilerinin paylaşılmaması nedeniyle herhangi bir izin veya etik kurul onayı alınmasına gerek duyulmamıştır (Kekşekçi & Gencer, 2023).

Bulgular

Bu çalışmada, Tarsus ilçesindeki turistik çekiciliklerin ulaşılabilirliği mesafe-süre temelli analizlerle ve bir seyahat sitesi olan Tripadvisor verileri kullanılarak incelenmiştir. Ayrıca mesafe-süre analizlerinin karşılaştırmalı bir değerlendirmesi yapılmıştır. Ağ analizleri sonuçlarının Tarsus ilçe merkezinde toplam 30 turistik çekicilikleri kapsadığı görülmüştür (Şekil 2). Söz konusu bu 30 turistik çekiciliklerin ulaşılabilirlikleri farklı mesafe ve zamana göre değerlendirilmiş olup, her iki analizin sonuçları kapsamlı bir şekilde karşılaştırılmıştır. Bu tür analizler, turistik cazibe merkezlerinin ulaşılabilirliği ve turistlerin seyahat tercihlerini anlamaya yönelik önemli bulgular ortaya koymaktadır.

Şekil 2. Tarsus ilçe merkezindeki destinasyonlar

Çalışmada yapılan ağ analizleri sonucunda Tarsus ilçe merkezinden turistik çekiciliklere olan uzaklık, mesafe ve süre bazında hesaplamalar yapılmış ve mesafe ile süre ayrı ayrı 4 kademeli olarak gruplandırılmıştır. Gününbirlik bir turistik gezi olacağı için hesaplamada maksimum mesafe 3 km, maksimum varış süresi ise 45 dakika olarak belirlenmiştir (Güngör, Sucu, Dinç, Çetin, & Deniz Adıgüzel, 2024).

Mesafe Analizi

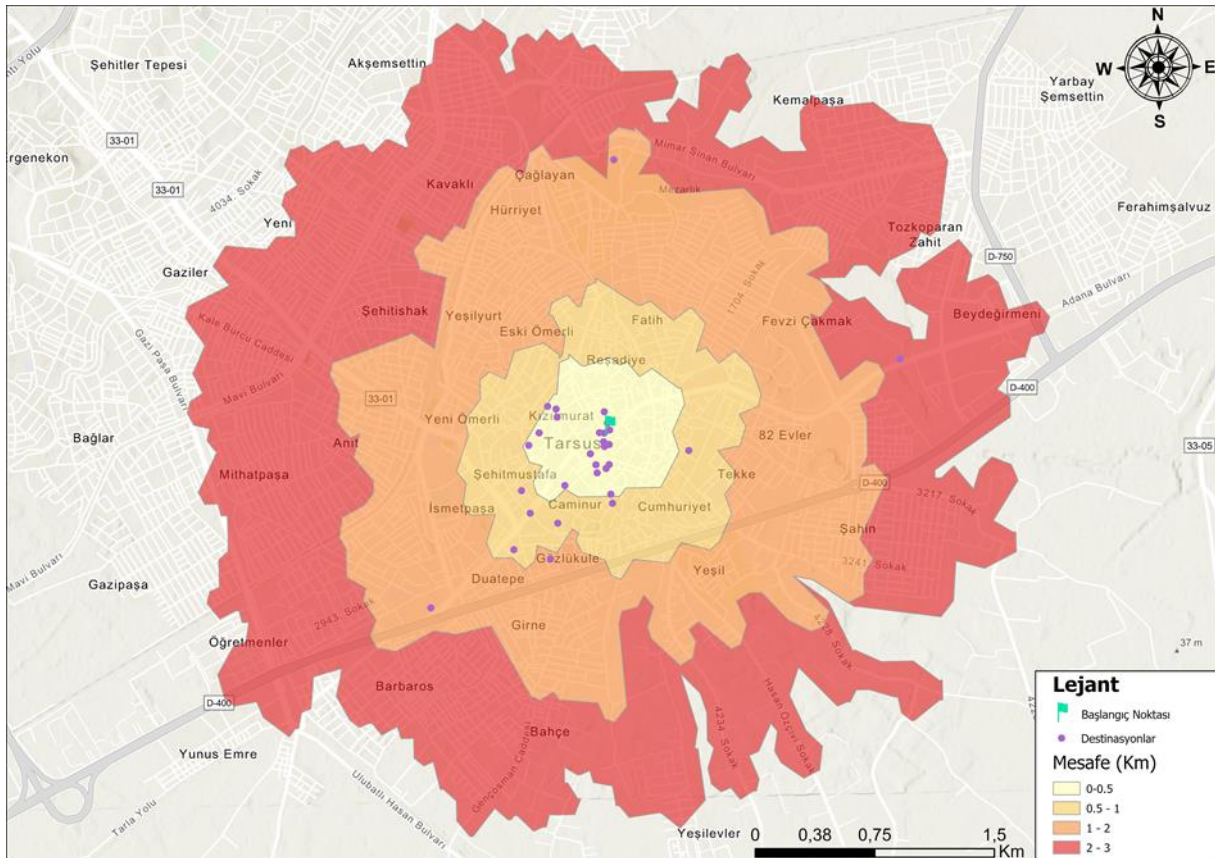
Mesafe analizi incelendiğinde, Tarsus ilçe merkezinde yer alan Şahmeran anıtından itibaren turistik çekiciliklere yürüme mesafeleri 0-0,5 km, 0,5-1 km, 1-2 km, 2-3 km olarak 4 gruba ayrılmıştır. Yürüme mesafeleri alanlarında, 0-0,5 km içerisinde ulaşılabilen toplam alan 0,67 km², 0,5 ile 1 km arasında ulaşılabilen alan 1,7 km², 1 ile 2 km arasında ulaşılabilen alan 6,11 km² ve 2-3 km arasında ulaşılabilen alan ise 10,45 km²'dir.

Şekil 3'te görüldüğü üzere, 0-0,5 km'lik alanda belirtilen bölge, Tarsus'un en yoğun tarihi ve turistik merkezlerini içerisinde bulundurmaktadır. Bu bölge, toplam 20 adet turistik çekiciliği barındırmaktadır. Özellikle Şahmeran Heykeli, Eski Cami ve Danyal Peygamber Türbesi gibi önemli turistik mekânlar bu bölge içerisinde yer almakta olup

aynı zamanda kolay ulaşılabilir durumda olduğu tespit edilmiştir. Tarsus'un tarihi merkezinin, bu destinasyonlar arasında kısa yürüyüş mesafesiyle rahatça ulaşılabilir bir yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Mesafe haritasında, 0,5-1 km'lik alan, başlangıç noktası olan Şahmeran anıtı yakınından 500 m uzaklaşmış olmasına rağmen yine de yaya erişimi ile ulaşılabilir olan turistik çekicilikleri içermektedir. Bu alan, toplamda 6 adet turistik çekicilikleri barındırmaktadır. Bu alan içerisinde Kubat Paşa Medresesi ve St. Paul Kuyusu gibi önemli kültürel yapılar bulunmaktadır. Özellikle bu alan, hem Tarsus halkı hem de turistler için önemli ve ilgi çekici bir turizm bölgesidir ve kentsel turizmin gelişimi açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir.

1-2 km arası alan ise daha geniş bir alanı kapsamakta olup, 3 adet turistik çekicilikleri içerisinde bulundurmaktadır. Bu noktalara yaya ile ulaşılırken yine de bazı noktalara tercihe göre araç ile ulaşım gerekebilmektedir. Tarsus Şelalesi, Nusret Mayın Gemisi ve Gözlükule Höyüğü gibi arkeolojik değer taşıyan alanlar da bu bölgede bulunmaktadır ve araçla ulaşım, bu destinasyonların ziyaretçi çekme potansiyelini artırmaktadır. Bu alan, uzun süreli turlar için daha uygun olduğu görülmektedir ve şehir merkezinden belirli bir uzaklıkta yer alan önemli turistik varlıkları içerdiği düşünülmektedir. 2-3 km arası alanda ise 1 adet turistik çekicilik mevcuttur. Bu alan içerisinde Jüstinyen Köprüsü olduğu görülmektedir.

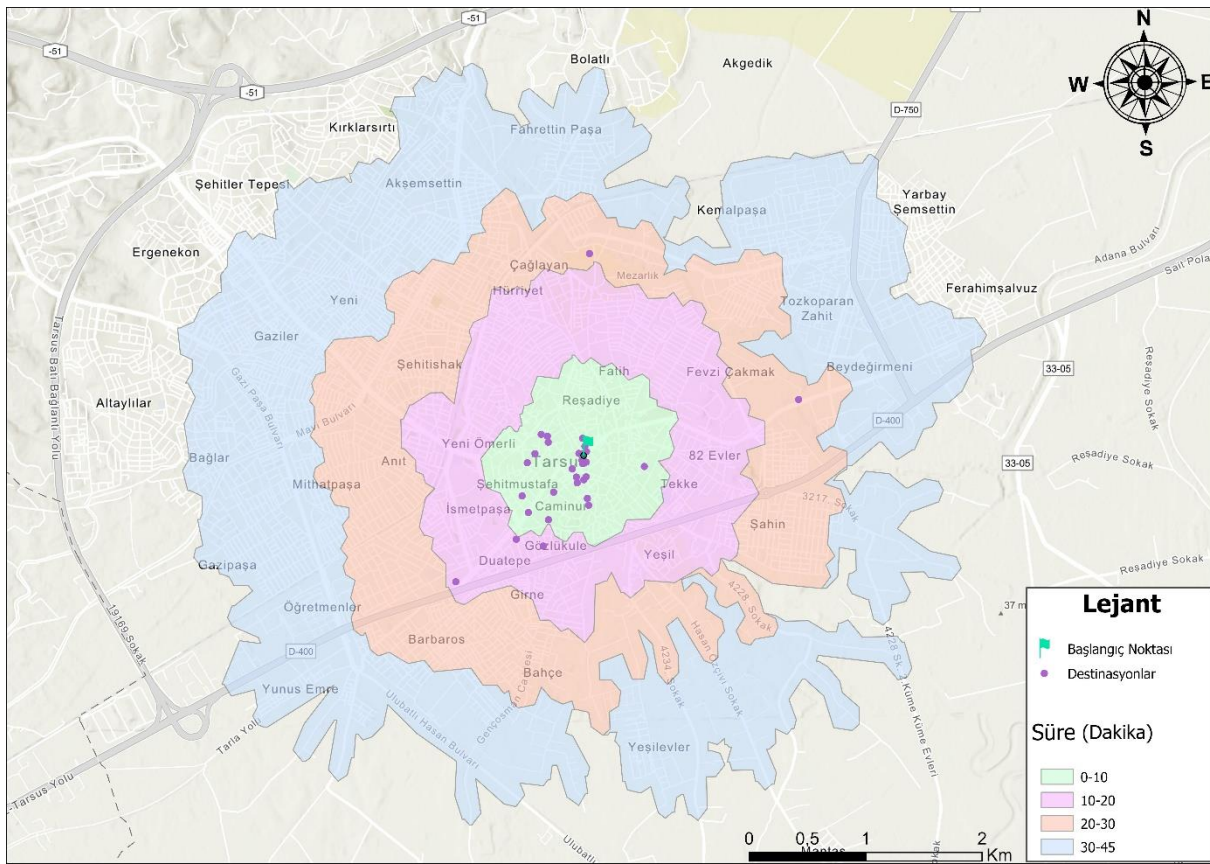
Şekil 3. Destinasyonlara yürüme mesafe analizi

Süre Analizi

Şekil 4'teki süre analizi haritası ise, Tarsus şehir merkezinde yer alan Şahmeran Anıtı yakınındaki başlangıç noktasından turistik çekiciliklere yürüme sürelerine dayanmaktadır. Yürüme süreleri alanlarında, 0-10 dakika süresinde ulaşılabilen toplam alan 1,85 km², 10 ile 20 dakika arasında ulaşılabilen alan 4,84 km², 20 ile 30 dakika arasında ulaşılabilen alan 7,76 km² ve 30-45 dakika arasında ulaşılabilen alan ise 16,07 km²'dir.

Şekil 4'te görüldüğü üzere 0-10 dakika içerisinde ulaşılabilen destinasyonlar, başlangıç noktası etrafında yoğunlaşmış durumdadır. Bu alan içerisinde 25 adet turistik çekicilik bulunmaktadır. Bu alanda yürüyerek kısa sürede gezilebilecek birçok sayıda turistik yapı bulunmaktadır. Bu destinasyonların, turistlerin ilçe merkezinde kısa bir sürede birden fazla tarihi ve kültürel mekânı ziyaret edebilmesine olanak tanıdığı belirlenmiştir.

10-20 dakikalık yürüme süresi gerektiren Gözlükule Höyüğü, Nusret Mayın Gemisi, Tarsus Köylü Garajı Nekropolü gibi destinasyonlar ise, yaya ulaşımına uygun olmakla birlikte, turistlerin daha geniş bir zaman ayırmalarını gerektiren destinasyonlardır. Bu alanlarda yer alan turistik çekicilikler, şehir merkezine göre daha az yoğun olup, turistlerin ilgisini çekme potansiyeline sahiptir. 20-30 dakikalık yürüme süresi gerektiren alanlar, şehir merkezinden uzak olup, bu noktalara yaya olarak ulaşım mümkün olsa da araçla ulaşımın daha uygun olduğu düşünülmektedir.

Şekil 4. Destinasyonlara yürüme süresi analizi

Mesafe ve Süre Analizlerinin Karşılaştırılması

Bu çalışmada, mesafe ve süre analizleri karşılaştırıldığında, özellikle başlangıç noktası etrafında yer alan turistik çekicilikler için mesafe ve süre açısından büyük bir uyum olduğu tespit edilmiştir.

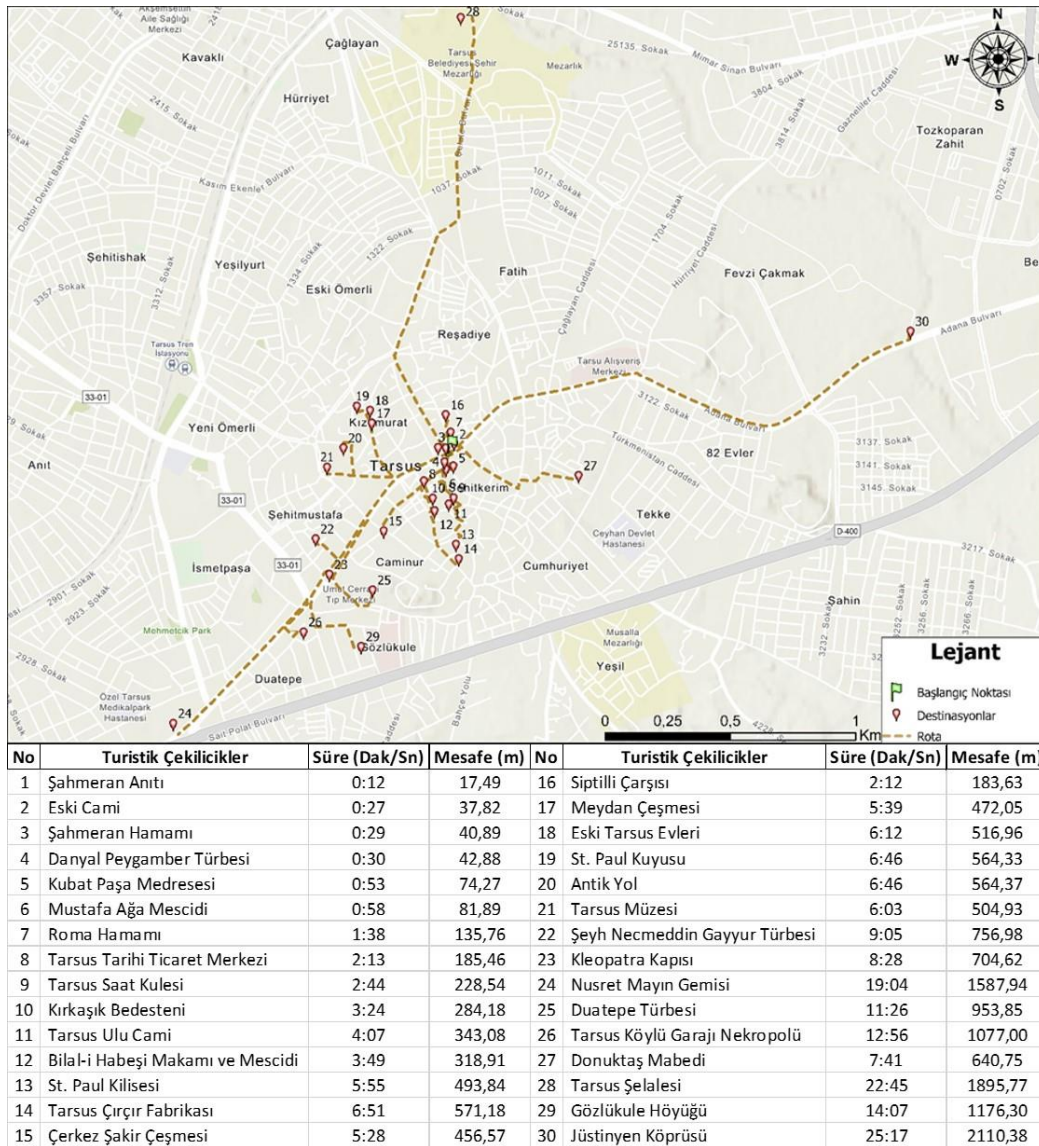
Örneğin, 0-0,5 km mesafede yer alan turistik çekiciliklere genellikle 0-10 dakika içinde yürüyerek ulaşılabilir olduğu belirlenmiştir. Bu durumda, şehir merkezindeki turistik çekiciliklerin erişilebilirlik açısından turistler için uygun nitelikte olduğu gözlemlenmiştir. Ancak, mesafe arttıkça, süre açısından farklılıklar oluşmaktadır. Özellikle 1-2 km mesafedeki turistik çekiciliklere yürüyerek ulaşmanın daha fazla zaman aldığı ve bu durumun turistler için fiziksel bir sınır oluşturabileceği anlaşılmaktadır.

Çalışma Tarsus'taki turistik çekicilikler arasında, hem mesafe hem de süre bazlı erişim olanaklarının göz önünde bulundurulması gerektiğini net bir şekilde göstermektedir. Yürüyüş mesafesinde olan turistik çekicilikler için yaya yollarının iyileştirilmesi ve ziyaretçilere yönelik yönlendirme tabelalarının artırılması, turistlerin şehir merkezindeki önemli noktalara ulaşımını kolaylaştırabilir.

Kaynak-Hedef Maliyet Matrisi Analizi

Kaynak-hedef maliyet matrisi analizine dayalı olarak yapılan analizler sonucunda, turistlerin Tarsus'taki destinasyonlara ne kadar sürede ve ne kadar mesafede ulaşabilecekleri hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda en kısa sürede (12 sn) ve mesafede (17.5 m) ulaşılan noktanın Şahmeran olduğu görülürken, en uzun sürede (25 dak 17 sn ve mesafede (2110,38 m) ulaşılan noktanın Jüstinyen Köprüsü olduğu görülmektedir (Şekil 5).

Analiz verileri incelendiğinde yaya olarak 1 dak. ve 100 m içerisinde 6 destinasyon noktasına, 5 dak. ve 350 m içerisinde de 7 destinasyon noktasına ulaşılabilirdiği belirlenmiştir. Süre ve mesafe uzadıkça ulaşılan destinasyon noktaların da arttığı görülmektedir. 10 dak. ve 700 m içerisinde 12 destinasyon noktasına ulaşılabilir. Son olarak da 26 dak. 2500 m içerisinde 6 destinasyon noktasına ulaşılmaktadır.

Şekil 5. Kaynak-hedef maliyet matrisi analizi

Çalışma turistlerin Tarsus kent merkezinde birçok önemli destinasyon noktasına 1 dakikadan kısa sürede ulaşabileceğini ve yürüyüş mesafelerinin oldukça makul olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, turistlerin kent içinde kısa sürelerde birçok farklı destinasyon noktasını ziyaret edebilecekleri göstermektedir.

Zaman ve mesafe maliyetleri dikkate alındığında, turistlerin minimum sürede maksimum sayıda turistik noktaya ulaşabilmeleri belirlenmiştir. Özellikle Şahmeran, Eski Cami ve Şahmeran Hamamı gibi noktalara saniyeler içinde ulaşılabilmesi, bu destinasyon noktalarının stratejik olarak kentsel turizm açısından merkezi bir konuma sahip olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, bu noktaların kısa süreler ve düşük mesafelerle birbirine yakın olması, turistlerin rotalarını optimize ederek zamandan tasarruf etmelerine olanak sağlayabilir.

Diğer yandan, Tarsus Şelalesi ve Jüstinyen Köprüsü gibi daha destinasyon noktaları da, yaya ulaşımı açısından uzak görülsede 25 dakika civarında bir süreyle ulaşılabilir olduğu görülmektedir. Kent içinde tüm bu noktalara yaya olarak erişimin kolay ve hızlı olması, Tarsus'un kentsel turizmi için önemli bir avantajdır. Bu noktaların konumları, turistlerin yaya hareketliliğini teşvik ederken, çevre dostu bir turizm anlayışını da desteklemektedir.

Tripadvisor Çevrimiçi Yorumlara Dayalı Belirlenen Destinasyonlar

Tarsus ilçesi tripadvisor çevrimiçi yorumlarına göre belirlenen turizm noktaları tablo 1’de gösterilmiştir. Tarsus ilçe merkezinde ziyaretçiler tarafından en çok tercih edilen turizm noktası Tarsus Şelalesi’dir. Bu alana toplamda 251 yorum yapılmış ve ziyaretçiler tarafından 4.0 puan verilmiştir. Ziyaretçiler tarafından en az tercih edilen alan ise Kubatpaşa Medrese’dir. Bu destinasyon noktasına toplamda 4 adet yorum yapılmış, ziyaretçiler tarafından da 5.5 puan verildiği görülmüştür. Oysa Medrese’ye başlangıç noktasından yalnızca 1 dakika içerisinde ulaşım gerçekleşmektedir. Tarihi ve kültürel değeri ile ilgili çeşitli bilgilendirme ve tanıtım çalışmaları yapılarak destinasyonun canlılığı sağlanabilir.

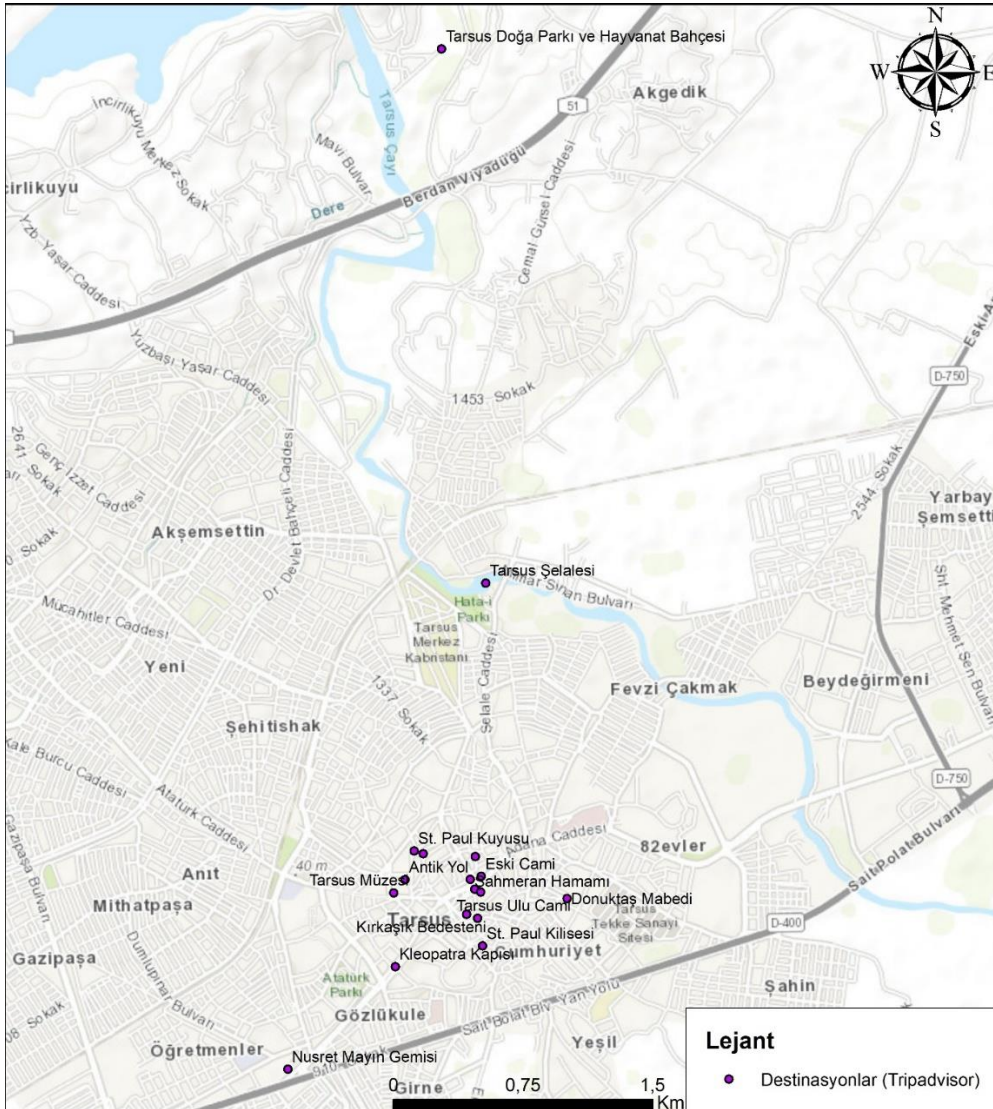
Tarsus ilçe merkezinde yer alan turizm noktalarından hiçbirine tam puan verilmediği görülmektedir. Ziyaretçiler tarafından 4.5 puan alan yerler ise Tarsus Ulu Cami, Nusret Mayın Gemisi, Makam-i Danyal Cami, Eski Cami, Donuktaş Mabedi ve Kubatpaşa Medresesi’dir. Çalışma alanında 4.0 puan alan yer ise, Tarsus Şelalesi, Eski Tarsus Evleri, Hayvanat Bahçesi, Tarsus Müzesi, St. Paul Kilesi, Kırkkasık Bedesteni’dir. Bu destinasyon noktaları Tripadvisor.com çevrimiçi sitesine göre en yüksek puan verilen noktalardır.

Şekil 6’da tripadvisor çevrimiçi yorumlarına göre hazırlanmış Tarsus ilçe merkezindeki destinasyon noktaları haritası yer almaktadır. Tripadvisor çevrimiçi yorumlarda belirtilen destinasyonların, Tarsus şehir merkezinde kümelenmiş olduğu görülmektedir. Tripadvisor.com’a göre ziyaretçilerin puanladığı ve yorumladığı destinasyonların çoğunluğu kültürel varlıklardan oluşmaktadır. Tüm destinasyon noktaları değerlendirildiğinde kötü ve berbat olarak işaretlenen alanların oldukça az olduğu belirlenmiştir. Çevrimiçi yorumlarda, en fazla mükemmel ve çok iyi seçenekleri yorumlanmıştır. 16 adet olan gezilecek yerlere toplamda 908 yorum yapılmıştır. Tripadvisor.com’da yapılan derecelendirmeye göre “Mükemmel” 377, “Çok İyi” 288, “Orta” 181, “Kötü” 40, “Berbat” 23 olarak değerlendirilmiştir (Vural, 2024). Çalışmada Tarsus’ta turistik anlamda gezilebilecek 31 nokta belirlenmiştir. Bu durumda bazı destinasyonların sosyal medya da tanınırlığı oldukça azdır veya ziyaretçiler tarafından ilgi çekici değildir. Şahmeran Anıtı, Şahmeran Hamamı, Danyal Peygamber Türbesi, Mustafa Ağa Mescidi, Tarsus Roma Hamamı, Tarsus Tarihi Ticaret Merkezi, Tarsus Saat Kulesi, Bilal-İ Habeşi Makamı Ve Mescidi, Tarsus Çırçır Fabrikası, Çerkez Şakir Çeşmesi, Meydan Çeşmesi, Şeyh Necmeddin Gayyur Türbesi, Duatepe Türbesi, Tarsus

Köylü Garajı Nekropolü, Gözlükule Höyüğü, Jüstinyen Köprüsü gibi destinasyonların, ziyaretçiler tarafından yeterli geri bildirim almadığı görülmektedir. Bu destinasyonlar için özellikle sosyal medyada etkili bir tanıtım kampanyası yapılabilir, bu alanların çekiciliğini artırmak adına aktiviteler geliştirilebilir, işletmeler veya rehberlerle anlaşılabilir, bu alanların cazibesi artırılabilir, ziyaretçilere yorum veya beğeni için teşvik sağlanabilir.

Tablo 1. Tarsus ilçesi tripadvisor çevrimiçi yorumlarına göre belirlenen destinasyonların puanları ve yorum sayısı

Sıra	Destinasyon	Yorum Sayısı	Puan	Mükemmel	Çok iyi	Orta	Kötü	Berbat
1	Tarsus Şelalesi	251	4.0	109	79	41	17	5
2	Eski Tarsus Evleri	70	4.0	29	27	8	2	4
3	Tarsus Ulu Cami	47	4.5	29	13	4	0	1
4	Hayvanat Bahçesi	37	4.0	16	12	6	0	3
5	Nusret Mayın Gemisi	68	4.5	47	12	8	1	0
6	Makam-i Danyal Cami	68	4.5	41	16	8	2	1
7	Tarsus Müzesi	15	4.0	6	6	1	0	2
8	Kleopatra Kapısı	78	3.5	14	27	32	4	1
9	St. Paul Kilesi	76	4.0	25	27	19	5	1
10	Eski Cami	14	4.5	6	7	1	0	0
11	St. Paul Kuyusu	69	3.5	18	19	25	5	2
12	Kırkkasık Bedesteni	61	4.0	26	20	13	1	1
13	Antik Yol	33	3.5	4	16	10	3	0
14	Donuktaş Mabedi	8	4.5	5	2	1	0	0
15	Siptilli Çarşısı	9	3.0	1	2	4	0	2
16	Kubatpaşa Medresesi	4	4.5	1	3	0	0	0

Şekil 6. Tripadvisor göre en çok yorum yapılan destinasyon noktaları

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, Tarsus şehir merkezinden çevredeki destinasyonlara yürüyerek ulaşılabilirlik, zaman ve mesafe bazlı CBS analizleri değerlendirilmiştir. Bu analizlerin sonucu, hem turist deneyimini iyileştirmek hem de kentsel turizmi geliştirmek amacıyla önemli veriler ortaya koymaktadır. Tarsus'un zengin tarihi ve kültürel dokusunu yansıtan, kent merkezinde birbirine yakın mesafede bulunan çok sayıda destinasyon bulunmaktadır. Bu durum, şehrin turistler açısından oldukça cazip ve ulaşılabilir bir destinasyon olduğunu göstermektedir.

Tarsus ilçe merkezinden toplam 30 turistik çekiciliğe yürüyerek ulaşılabilceği belirlenmiştir. ArcGIS Pro yazılımında yapılan mesafe analizine göre, destinasyonlara olan yürüme mesafeleri dört gruba ayrılmıştır: 0-0,5 km, 0,5-1 km, 1-2 km ve 2-3 km. Çalışmada maksimum yürüyüş mesafesi 3 km, maksimum varış süresi ise 45 dakika olarak tespit edilmiştir.

0-0,5 km mesafede, 20 adet, 0,5-1 km mesafede 6 adet, 1-2 km mesafede 3 adet, 2-3 km mesafede 1 adet destinasyon noktası bulunduğu tespit edilmiştir. Turistlerin 10 dakika içerisinde ulaşabileceği 25 adet destinasyon noktası yer aldığı belirlenmiştir. Bu alan, Tarsus'un en yoğun turistik merkezlerini içermekte ve turistlere kısa sürede birçok noktayı ziyaret etme fırsatı sunduğu görülmüştür.

Tarsus ilçe merkezinden yaya olarak gidilebilecek destinasyonlar için mesafe ve süre hesaplamaları yapılmıştır. Bu analiz, turistlerin Şahmeran Heykeli gibi merkeze en yakın destinasyonlara 12 saniye içinde ve 17.5 metre uzaklıkta ulaşabileceğini göstermektedir. Jüstinyen Köprüsü gibi daha uzakta yer alan destinasyonlara ise 25 dakika 17 saniyede ve 2110,38 metre mesafede ulaşılabilceği belirlenmiştir. Yaya olarak 1 dakika ve 100 metre içerisinde 6 destinasyon, 5 dakika ve 350 metre içerisinde 7 destinasyon ve 10 dakika ve 700 metre içerisinde 12 destinasyon ziyaret edilebilceği belirlenmiştir. Bu da turistlerin kısa sürelerde birçok farklı turistik noktayı ziyaret edebileceklerini göstermektedir.

Tripadvisor çevrimiçi yorumlarda, Tarsus kent merkezinde hiçbir turistik çekiciliğe tam puan verilmemiş olup, en yüksek puanlar 4.5 ve 4.0 olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir. Tarsus Şelalesi'nin ise 251 yorum ve 4.0 puan ile en çok ziyaret edilen ve değerlendirilen turistik nokta olduğu belirlenmiştir. Mükemmel ve çok iyi olarak değerlendirilen destinasyon sayısının fazla olması, Tarsus'un genel turistik memnuniyet açısından iyi bir konumda olduğu görülmektedir.

Bu araştırmada, Tarsus'un şehir merkezinde yer alan destinasyonların kısa sürelerde ve yürüyerek ziyaret edilebilecek bir özelliğe sahip olduğu görülmüştür. Özellikle şehir merkezine yakın konumdaki destinasyonların kümelenmiş bir şekilde bir arada yer alması, turistlerin zamandan tasarruf ederek daha fazla yer görmesine olanak tanımaktadır. Yürüyüş mesafesindeki destinasyonların ulaşılabilirliği, turistlerin seyahat motivasyonlarını olumlu yönde etkilemekte ve kentsel turizmin gelişimine katkı sağlamadığı görülmektedir. CBS tabanlı analizler ve rota planlamaları, kentsel turizmin sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesine olanak tanımaktadır.

Bu çalışma, turizm planlaması ve politikası açısından önemli çıkarımlar ortaya koymaktadır. Tarsus ilçe merkezindeki destinasyonlar, genellikle yakın mesafelerde kümelenmiştir, bu durum da merkezi bir turistik cazibe merkezi oluşturma potansiyelini net bir şekilde göstermektedir. Şehir merkezinde yer alan destinasyon noktaları arasındaki mesafe ve süre uyumu, bu destinasyonların kolay ulaşılabilceğini vurgulanmaktadır. Ancak, daha uzak destinasyonlar için yaya olarak ulaşım süresinin artması, bu noktalara olan turistik talebin azalmasına neden olabilir.

Bu bağlamda, turistlerin şehir merkezinden daha uzak destinasyonlara ulaşımını kolaylaştırmak için ulaşım altyapısının geliştirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, süre analizleri, mesafe analizlerine kıyasla daha gerçekçi bir ulaşım değerlendirmesi göstermektedir. Mesafe haritasında yakın görünen bazı destinasyonlara, ulaşım yollarının durumuna bağlı olarak, bazen süre haritasında daha uzun zaman diliminde ulaşılabilir. Bu durum, özellikle turistler açısından zaman yönetiminin önemini ortaya koymaktadır. Turistik rotaların planlanmasında, sadece mesafenin değil, ulaşım yollarının durumu, yaya yollarının kalitesi ve toplu taşıma gibi faktörlerin de dikkate alınması gerektiği görülmektedir.

Tarsus ilçesindeki turistik destinasyonların ulaşılabilirliği, hem mesafe hem de süre açısından dikkate alınarak planlanmalı ve turistlere yönelik ulaşım stratejileri bu doğrultuda geliştirilmesi gerekmektedir. Özellikle yürüyerek ulaşımın mümkün olduğu destinasyonlar için yaya dostu altyapının güçlendirilmesi, daha uzak destinasyonlara yönelik ise araçla ulaşımın kolaylaştıran çözümler üretilmelidir.

Beyan

Makalenin tüm yazarları makale sürecine eşit katkıda bulunmuştur. Yazarların beyan edecekleri herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Alkan, A. (2018). Alternatif bir turizm rotası: Kurtalan Ekspresi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(4), 1016-1038. <https://doi.org/10.21325/jotags.2018.346>
- Bulai, M., & Ursu, A. (2012). Creating, testing and applying a GIS road travel cost model for Romania. *Geographia Technica*, 1, 8-18.
- Cárdenas-García, P. J., Brida, J. G., & Segarra, V. (2024). Modeling the link between tourism and economic development: Evidence from homogeneous panels of countries. *Humanities and Social Sciences Communications*, 11(1), 1-12. <https://doi.org/10.1057/s41599-024-02826-8>
- Cetin, M., Kaya, A. Y., Elmastas, N., Adiguzel, F., Siyavus, A. E., & Kocan, N. (2024). Assessment of emergency gathering points and temporary shelter areas for disaster resilience in Elazığ, Turkey. *Natural Hazards*, 120(2), 1925-1949. <https://doi.org/10.1007/s11069-023-06271-9>
- Cojocariu, S. (2015). The development of cultural routes: A valuable asset for Romania. *Procedia Economics and Finance*, 32, 959-967. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)01554-3](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)01554-3)
- Çiçek, E., & Pala, U. (2017). Destinasyon markalaşması üzerine bir araştırma: Tarsus örneği. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 25-45.
- Deniz Adıgüzel & Sadıkoğlu, B. (2023). Simgesel öğelerin kent görünümüne yansımaları: Nevşehir ili örneği. V. *Uluslararası Kapadokya Bilimsel Araştırmalar Kongresi Bildiriler Kitabı*, 76-92. Nevşehir.
- Güngör, Ş. (2022). Kapadokya kültür yolu'nun alternatif turizm rotası bağlamında değerlendirilmesi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(3), 1784-1802. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1140505>

- Güngör, S., Sucu, F., Dinç, Y., Çetin, M., & Deniz Adigüzel, A. (2024). GIS based daily tourism route proposal for surrounding provinces and districts from Ankara's Çankaya district (Turkey). *Environment, Development and Sustainability*, 1-26. <https://doi.org/10.1007/s10668-024-04800-5>
- Kaya, A. Y. (2024). Kentsel Yeşil Alanların Yeterliliği ve Erişilebilirliğinin Değerlendirilmesi: Tarsus (Mersin) Örneği. *Türk Uzaktan Algılama ve CBS Dergisi*, 5(2), 222-239. <https://doi.org/10.48123/rsgis.1512435>
- Keşkekci, D., & Genç, K. (tarih yok). Antalya otellerinde konaklayan engelli bireylerin şikâyetlerinin incelenmesi. *Journal of Hospitality and Tourism Issues*, 5(1), 1-13.
- Kervankıran, İ., & Çuhadar, M. (2014). Turizm rotalarının oluşturulmasında coğrafi bilgi sistemlerinin önemi. *III. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi Bildiriler Kitabı*, 576-589.
- Osei, B. A. (2022). *Travel to Emerging Tourist Destinations: Motivations and Decision-Making Processes*. In I. Mensah, K. Balasubramanian, M. R. Jamaluddin, G. Alcoriza, V. Gaffar, & S. M. Rasoolimanesh (Eds.), *Marketing tourist destinations in emerging economies* (ss. 101-120). Springer Nature Switzerland AG. https://doi.org/10.1007/978-3-030-83711-2_5
- Öcal, T. (2012). Tarsus kentinde tarihi-kültürel miras bölgelerinin turizm planlaması. *TÜCAUM VII. Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 336-347.
- Page, S. J. (2006). *Tourism Management: Managing for Change* (2nd ed.). Elsevier/Butterworth-Heinemann.
- Prameshwori, T., Wangshimenla, J., Surjit, L., & Ramananda, L. (2021). GIS-based route network analysis for tourist places: A case study of Greater Imphal. *International Journal of Scientific Research in Science, Engineering and Technology*, 8(2), 233-238. <https://doi.org/10.32628/IJSRSET218229>
- Ram, Y., & Hall, C. M. (2018). Walking tourism in cities: Introducing the special issue. *International Journal of Tourism Cities*, 4(3), 281-284. <https://doi.org/10.1108/IJTC-09-2018-098>
- Romão, J. (2018). *Tourism, Territory and Sustainable Development*. In *New frontiers in regional science: Asian perspectives* (Vol. 28, ss. 11-34). Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-13-0426-2_2
- Vural, E. (2024). Gaziantep ilinin kültür turizm rotasının TripAdvisor çevrimiçi yorumlarına göre oluşturulması. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 12(3), 1897-1907. <https://doi.org/10.21325/jotags.2024.1467>
- World Tourism Organization (UNWTO). (2024). Glossary of tourism terms. Erişim tarihi: 14.10.2024, <https://www.unwto.org/glossary-tourism-terms>

Pedestrian Accessibility to Tourist Resources in Tarsus City Center: Route Analysis with Time and Distance Optimization

Aslı DENİZ ADIGÜZEL

Istanbul University, Institute of Social Sciences, Istanbul/Türkiye

Özlem SERTKAYA DOĞAN

Istanbul University, Faculty of Arts, İstanbul/Türkiye

Extended Summary

Tourism is defined as a social, cultural, and economic phenomenon involving the movement of individuals to destinations outside their usual places of residence for personal or professional purposes. Since the mid-20th century, the tourism sector has made significant advancements, evolving into one of the most competitive economic sectors worldwide. Tourism impacts economic structures directly through the consumption of goods and services, indirectly via supply chains, and broadly through induced effects. As a result, it is regarded as a complex system that influences various domains, from consumer behavior to local development.

The increasing demand for tourism has led to the diversification of activities and a focus on comfort and personal experiences for tourists. In this context, routes play a vital role, emphasizing the effective management of time and space, sustainability, and tourist satisfaction. Routes, defined by specific themes, encompass itineraries and services, highlighting the geographic dimension of transportation in tourism. With advancements in technology, Geographic Information Systems (GIS) have become a critical tool for managing visitor mobility, distributing services, and optimizing resource use. GIS-based routes enable tourists to explore destinations, tailor plans to their needs, and enjoy a comfortable experience.

This study analyzes walking times and distances to tourist attractions in the Tarsus district of Mersin, starting from the Şahmeran Monument. Using Tripadvisor data, a systematic route recommendation is proposed for the most popular destinations. This approach aims to enhance the tourism appeal of Tarsus, provide visitors with a practical guide to minimize time loss, and contribute to future route-planning studies. Additionally, the study promotes the sustainable use of resources, offering a positive impact on urban tourism.

Tarsus is the largest district of Mersin, located to the east of the city, bordered by Adana to the east, Mersin to the west, and Niğde to the northwest. Situated along the Mediterranean coast, Tarsus occupies a significant portion of the Eastern Mediterranean basin, relying on the Belen River for its water needs. Covering an area of 2,240 km², the district experiences a Mediterranean climate along the coast and a continental climate in its northern areas. Positioned at the western edge of Çukurova, Tarsus serves as a crucial transportation corridor connecting the Mediterranean to Central Anatolia. Throughout history, this strategic location has made the district a hub of civilizations. With a rich heritage of Turkish-Islamic settlement and cultural assets that need preservation, Tarsus also hosts religious centers significant to Islam, Christianity, and Judaism, making it a vital destination for faith tourism. Given its natural and cultural wealth, planning and mapping sustainable tourism routes in Tarsus is essential for fostering sustainable development and ensuring visitor satisfaction.

This study aims to identify tourist destinations within walking distance of the Tarsus city center that can be visited as part of a day trip. The research utilized Geographic Information Systems (GIS) software, specifically ArcGIS Pro 3.3.0. The coordinates of tourist attractions in the city center were collected using GPS devices and imported into the ArcGIS environment.

The data was analyzed using network analysis tools, including Service Area, Closest Facility, and Origin-Destination (OD) Cost Matrix analyses. The Service Area analysis identified accessible tourist destinations within 10, 20, 30, and 45-minute walking durations and distances of 500 m, 1000 m, 2000 m, and 3000 m from the starting point. The OD Cost Matrix analysis calculated the shortest distance and time from the starting point to the tourist attractions, providing valuable insights to enhance visitor experiences.

As a result, 30 different tourist destinations within day-trip accessibility from the Tarsus city center were identified and analyzed. These destinations were systematically included in the study based on the results.

This research evaluates the accessibility of tourist attractions in Tarsus using distance-time analyses and data from Tripadvisor. GIS-based network analyses were conducted using ArcGIS Pro 3.3.0, encompassing 30 tourist attractions in Tarsus city center. The distance and time analyses were classified into four categories, and routes enabling access to these attractions within a maximum distance of 3 km and a walking time of 45 minutes were established.

In this study is used for Distance Analysis which is that the attractions surrounding the Şahmeran Monument, the designated starting point, were grouped into different categories based on distance. 0-0.5 km: This area includes 20 attractions within a total area of 0.67 km². Notable landmarks include the Şahmeran Monument, Eski Mosque, and the Tomb of Prophet Danyal. 0.5-1 km: Six attractions, such as Kubatpaşa Madrasah and St. Paul's Well, are located in this zone. 1-2 km: This area houses three attractions, including Tarsus Waterfall, the Nusret Minelayer Ship, and Gözlükule Mound. While these attractions are accessible by foot, vehicle access is also an option. 2-3 km: This zone includes only one destination, the Justinian Bridge, which is less frequented by visitors.

In this study is used for Time Analysis which is that walking durations from the starting point were categorized into 0-10, 10-20, 20-30, and 30-45 minutes: 0-10 minutes: 25 attractions are accessible, including prominent landmarks such as Eski Mosque, Şahmeran Bathhouse, and Tarsus Grand Mosque. 10-20 minutes: These destinations are less dense and include landmarks such as Gözlükule Mound and the Nusret Minelayer Ship. 20-30 minutes: These destinations are farther from the city center, making vehicle access more practical. 30-45 minutes: For destinations requiring this duration, vehicle access is recommended to improve visitor convenience.

Tripadvisor data was used to evaluate tourist attractions in Tarsus based on visitor reviews and ratings. The most popular destination is Tarsus Waterfall, with 251 reviews and a 4.0 rating. The least popular destination is Kubatpaşa Madrasah, likely due to insufficient promotion. Destinations with a 4.5 rating include Tarsus Grand Mosque, Nusret Minelayer Ship, and Makam-ı Danyal Mosque, while 4.0-rated attractions include Tarsus Waterfall, Tarsus Museum, and Kırkkışık Bedesten (Turkish Bazaar).

Some destinations with lower visitor interest suffer from a lack of promotion. To address this, recommendations include increased social media marketing, organized activities, and enhanced guide services. This analysis highlights the importance of accessibility and visibility in maximizing the tourism potential of Tarsus.

In this study is the comparative analysis of distance and time is that the study compared distance and time analyses, revealing that destinations within 0-0.5 km are generally accessible on foot within 0-10 minutes, with walking time increasing as distance grows. Notably, attractions located 1-2 km away require longer walking durations, making vehicle use necessary in some cases.

The tourist attractions in Tarsus city center are accessible within short distances and durations, offering an ideal experience for visitors. The study demonstrates that tourists can visit numerous destinations in a short time, highlighting the potential of these locations to boost urban tourism. Recommendations include enhancing pedestrian pathways, increasing signage, and promoting destinations via social media. The findings suggest that Tarsus can sustainably enhance its tourism potential through eco-friendly initiatives.

This study evaluates the walkability of tourist destinations in Tarsus city center using distance- and time-based analyses. The results provide valuable data for improving the tourist experience and advancing urban tourism. Utilizing ArcGIS Pro, the analysis identified 30 tourist destinations located in close proximity to each other. Destinations were classified into four distance groups: 0-0.5 km: Includes 20 attractions, such as the Şahmeran Monument, Eski Mosque, and the Tomb of Prophet Danyal. 0.5-1 km: Comprises 6 attractions, including Kubatpaşa Madrasa and St. Paul's Well. 1-2 km: Contains 3 attractions, such as Tarsus Waterfall, Nusret Minelayer Ship, and Gözlükule Mound. 2-3 km: Includes 1 destination, the Justinian Bridge. The maximum walking distance was set at 3 km, and the maximum walking time at 45 minutes.

Time-based analyses revealed that 25 attractions are accessible within 10 minutes, with broader accessibility achieved within 20 minutes. For instance, the Şahmeran Monument is just 12 seconds and 17.5 meters away, while the Justinian Bridge is 25 minutes and 2110.38 meters away. This demonstrates that tourists can explore multiple attractions within a short time frame. However, access to more distant destinations requires longer durations, potentially reducing demand. Infrastructure improvements for these areas are recommended. Tripadvisor data provided insights into visitor reviews and ratings of Tarsus's tourist attractions. The most reviewed destination is Tarsus Waterfall, with 251 reviews and a 4.0 rating. Highly rated destinations include Nusret Minelayer Ship, Tarsus Grand Mosque, and St. Paul's Well. Some attractions, such as Kubatpaşa Madrasah, receive less attention due to insufficient promotion. The study suggests increasing visibility through social media campaigns and enhanced promotional activities to attract more visitors.

The findings emphasize that most tourist attractions in Tarsus are concentrated within short distances and are easily accessible on foot, enabling tourists to save time and explore multiple sites. However, access to more remote destinations takes longer, potentially impacting demand negatively. Infrastructure improvements, such as better transport options and enhanced pedestrian pathways, are recommended for such locations. Time analyses were found to provide a more realistic assessment of accessibility, as they account for the conditions of walking routes. Factors such as the quality of pedestrian pathways, increased signage, and integration with public transportation should be considered in planning tourist routes. For easily walkable destinations, developing pedestrian-friendly infrastructure is essential. For more distant sites, vehicle accessibility should be enhanced. These analyses provide a foundation for sustainable tourism policies that enhance urban tourism while improving tourist satisfaction.